

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 120

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 01/11/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lư

Chào chư vị đồng học, lần trước giảng đến “*tri quá bất cải, tri thiện bất vi*” (biết lỗi không thể sửa, biết thiện không chịu làm). Hai câu này thật sự là then chốt tu hành của thế gian và xuất thế gian. Vấn đề chính là “biết”, trong Phật pháp thì “biết” chính là giác ngộ, trong Phật pháp gọi là khai ngộ, giác ngộ. Thế nào là khai ngộ? Thế nào là giác ngộ? Biết lỗi, biết thiện đều là giác ngộ, sửa lỗi hành thiện là tu hành. Nếu như không giác ngộ thì tu hành sẽ khó, không biết bắt đầu học từ đâu, cho nên “biết” này không hề dễ dàng. Thế Tôn thuyết pháp 49 năm cho chúng ta, mục đích cũng chính là dạy chúng ta biết, để cho chúng ta có thể biết được hết thấy pháp chân vọng, tà chánh, đúng sai, thiện ác, lợi hại của thế gian và xuất thế gian, không gì ngoài việc giúp chúng ta biết. Kiến tánh thì hết thấy đều biết, liền không cần người dạy. Phàm phu chưa có kiến tánh, mọi người xem trong kinh điển, phàm phu có nội phàm, có ngoại phàm, đều gọi là phàm phu. Nội phàm là chỉ cho lục đạo, phàm phu lục đạo gọi là nội phàm; ngoại phàm là gọi cho tứ thánh pháp giới; hay nói cách khác, bạn chưa vượt qua thập pháp giới thì đều là phàm phu. Trong nhất chân pháp giới mới gọi là thánh nhân, đây là kiến tánh, chưa minh tâm kiến tánh thì đều là phàm phu, nhận thức của phàm phu đối với chân tướng sự thật không rõ ràng, cho nên Phật Bồ-tát từ bi dạy bảo, giúp đỡ chúng ta nhận thức.

Thật ra mà nói, mấy câu nói này về cấp độ giảng có sâu cạn khác nhau, sâu nhất đó là phân biệt chân vọng; hạ xuống một cấp nữa đó là tà chánh, thị phi, thiện ác; cạn cợt nhất là nói về lợi hại, đây là mức độ cạn nhất. Cái gì có lợi đối với chúng ta, cái gì có hại đối với chúng ta, người có thể phân biệt thì không nhiều. Do đó, chúng ta ở trong đời sống hằng ngày đối người, đối vật, đối việc, lời nói cử chỉ phạm phải những lỗi lầm có hại cho chính mình. Lời nói cử chỉ nào có lợi đối với chúng ta, có hại đối với chúng ta, người biết được cũng không nhiều. Lợi là cái gì? Lợi chính là người khác hoan hỷ tán thán, dùng lời hiện nay mà nói chính là có ấn tượng tốt với chúng ta. Người khác có ấn tượng tốt với chúng ta, chúng ta làm việc sẽ thuận tiện, sẽ được nhiều người giúp đỡ. Hại là gì?

Người khác có ấn tượng xấu với chúng ta, khiến người khác có ấn tượng xấu, tương lai khi làm chuyện tốt cũng không được người khác giúp đỡ, cũng sẽ gặp rất nhiều chướng ngại, phải hiểu đạo lý này. Đạo lý này ở nơi nào dạy vậy? Mọi người tỉ mỉ mà xem, hiện tại ở vườn Canh Tâm dạy Đệ Tử Quy.

Gần đây vườn Canh Tâm muốn may quần áo cho các bạn nhỏ, muốn tôi viết cho họ vài chữ, họ cầm Đệ Tử Quy tới, tôi xem một lượt từ đầu đến cuối, chúng ta ngay cả thường thức này cũng không có. Đây là dạy điều gì? Dạy lợi hại, dạy bạn biết được cái gì là thiện, cái gì là ác, cái gì là lợi, cái gì là hại? Trong Đệ Tử Quy chỉ dạy bốn chữ “thiện, ác, lợi, hại”, chúng ta chân thật phải học lại từ đầu. Tôi bảo sư Nhẫn lấy thêm mấy quyển Đệ Tử Quy đó, hãy phát cho mỗi người chúng ta một quyển, mỗi ngày đều đọc tụng. Các bạn nhỏ đã học rồi, học xong thì phải dạy chúng, chúng biết đọc, chúng thuộc lòng, chúng biết hát, nhưng ý nghĩa là gì thì không hiểu, việc này không được, phải dạy. Dùng ngôn từ đơn giản nhất để các bạn nhỏ có thể nghe hiểu, sau khi học xong chúng có thể làm được, giáo dục như vậy mới xem là thành công. Chỉ dạy các em biết đọc, thuộc lòng nhưng không làm được, giáo dục như vậy là thất bại, đồng nghĩa với không dạy.

Cho nên biết lỗi, biết thiện, chúng ta không thể xem thường chuyện này, đây là chuyện lớn. Đảng giác Bồ-tát vẫn còn lỗi, vẫn phải biết lỗi, vẫn phải biết thiện. Các ngài có lỗi làm gì? Chúng ta đọc thấy trong kinh, các ngài còn một phẩm sanh tướng vô minh chưa phá, các ngài vẫn có lỗi, vẫn phải cầu học, cầu biết. Làm sao loại bỏ một phẩm sanh tướng vô minh sau cùng đó? Đến quả địa Như Lai mới không có lỗi, hết lỗi rồi, thiện đã viên mãn, cho nên thiện của Đảng giác Bồ-tát vẫn chưa viên mãn, vẫn còn lỗi lầm chưa có trừ bỏ. Chúng ta phải rõ ràng đạo lý này, hiểu rõ chân tướng sự thật này, khiêm tốn cầu học. Mọi người xem thấy trong kinh Hoa Nghiêm, Văn-thù, Phổ Hiền vẫn khiêm tốn ở đó cầu học, chúng ta làm sao có thể tự cho rằng mình học cũng không tệ, tự cho rằng mình học tới rồi, hái độ biểu hiện ở bên ngoài là cống cao ngã mạn, vậy thì sai rồi.

Cho nên, cổ thánh thánh hiền Nho Thích Đạo dạy các bạn nhỏ, học vỡ lòng là dạy khiêm nhường, trong Tam Tự Kinh có nói “Khổng Dung bốn tuổi biết nhường lễ”, đó là giáo dục. Bạn nhỏ bốn tuổi đã biết được khiêm nhường, anh lớn ăn lễ lớn, em nhỏ ăn lễ nhỏ. Giáo dục hiện nay đã không biết, chúng tôi ở nước Mỹ nhìn thấy con trai tranh tivi với cha, đều muốn xem tivi, con trai muốn xem tivi lớn, cha hỏi nó: “Tivi nhỏ ở đó sao con không xem?” “Con muốn xem tivi lớn, người lớn xem tivi nhỏ”, bạn xem đấy, còn cách gì nữa? Không có giáo

dưỡng, không hiểu được đạo lý này. Xã hội này cạnh tranh, vừa cạnh tranh thì hồng ngay, xã hội vĩnh viễn động loạn bất an, đôi bên tranh giành lẫn nhau, đôi bên không chịu nhường, một chút tâm khiêm tốn cũng không có, tự cho mình đúng, người khác đều không bằng mình.

Chúng ta ngày nay đang làm cái gì? Chúng ta học Phật, học Phật là vì cái gì? Vì cứu khổ cứu nạn. Khổ nạn từ đâu mà có? Khổ nạn từ trong tư tưởng mà ra, từ trong kiến giải mà ra, ngày nay cách nghĩ cách nhìn đã sai, chúng ta nếu muốn giúp đỡ họ thì chính mình phải làm tấm gương trước. Thích-ca Mâu-ni Phật muốn giúp đỡ chúng sanh khổ nạn trong thế giới Ta-bà, không thể không thị hiện khổ hạnh. Học Phật nhất định phải trải qua những ngày tháng khổ như vậy hay sao? Không cần thiết. Trong kinh Hoa Nghiêm nói “lý sự vô ngại, sự sự vô ngại”, đâu có nhất định phải trải qua những ngày tháng khổ này? Vì sao Phật nhất định phải trải qua những ngày tháng khổ này. Đã đem đời sống vật chất của mình hạ xuống mức thấp nhất để cho người khác xem; đem đời sống tinh thần nâng tới tiêu chuẩn cao nhất, nơi nào cũng khiêm hạ lễ nhường, hết thủy chuyện tốt nhường cho người khác trước, chính mình thì lùi xuống vị trí thấp nhất. Nếu dùng lời của người thế gian nói thì ngài không hề nhận được báo đáp sao? Sự báo đáp này mọi người chúng ta đều nhìn thấy, mấy ngàn năm sau nhắc tới Thích-ca Mâu-ni Phật, ai mà không tôn kính? Lời dạy bảo của Thích-ca Mâu-ni Phật, có vị thiện tri thức nào mà không chịu y giáo phụng hành! Đây đều là sự báo đáp có được từ khổ hạnh của Thích-ca Mâu-ni Phật, ân trạch của ngài vĩnh viễn lưu lại thế gian.

Sư phạm của trời người, đạo sư của trời người, ngài là làm ra để cho chúng ta xem. Quan trọng nhất là làm ra cho cho học trò xem, những người làm học trò như chúng ta đều có thể lấy ngài làm gương, đều có thể hết lòng học theo ngài, chúng ta lại làm cho đại chúng trong xã hội xem. Phải chân thật có tâm chịu sửa lỗi, chân thật có tâm chịu tu thiện, vậy người này chính là thiện nam tử, thiện nữ nhân mà trong kinh Phật thường nói đến; thiện nam tử, thiện nữ nhân chân thật có tâm sửa lỗi tu thiện. Nếu muốn sửa lỗi tu thiện thì phải cầu học. Phải nhớ, không chúng đắc Phật quả cứu cánh viên mãn thì đều có lỗi lầm, đều nhất định phải tu thiện. Chúng ta thấy được ở trong kinh điển, cho dù là chúng đắc Phật quả viên mãn thì đoạn ác tu thiện vẫn phải tiếp tục làm, không được dừng lại, đây là vì điều gì? Là vì giáo hóa chúng sanh. Phật đã đoạn hết ác rồi, thiện đã viên mãn rồi, tại sao vẫn phải thị hiện đoạn ác tu thiện? Đó là vì giáo dục. Đích thực là chính mình không còn ác nữa, thị hiện đoạn ác; thiện viên mãn rồi, thị hiện tu thiện, từ bi đến tột cùng. Từ chỗ này chúng ta thể hội được ân đức của Phật vượt

hơn cha mẹ, không có gì sánh bằng. Ân đức lớn của Phật chúng ta làm sao báo đáp đây? Dùng phương pháp gì để báo ân Phật? Muốn báo ân thì bạn phải biết ân; không biết ân thì đừng nói tới báo ân. Đầu tiên bạn phải biết ân. Không có người dạy báo thì chúng ta làm sao biết được ân đức của Phật? Phật có ân gì đối với chúng ta? Báo ân Phật, chỉ có một phương pháp là y giáo phụng hành, đây mới chân thật báo ân Phật.

Hai câu này là tổng cương lĩnh, trong Phật pháp nói là pháp môn đại tổng trì. Trong Phật pháp nói nhìn thấu, buông xuống, nhìn thấu chính là biết, biết lỗi biết thiện là nhìn thấu; buông xuống là sửa lỗi tu thiện, là công phu. Cho nên, hai câu nói này chúng ta phải ghi nhớ thật kỹ trong tâm, “biết lỗi có thể sửa, biết thiện chịu đi làm”, vậy thì người này chính là thánh hiền. Phải hạ công phu từ đâu? Phật dạy chúng ta bắt tay từ Thập Thiện Nghiệp Đạo, đây là dạy đại chúng thông thường, giáo hóa hết thấy chúng sanh. Biết lỗi, cái gì là lỗi? Thập ác là lỗi. Cái gì là thiện? Thập thiện là thiện. Quy y cửa Phật, phát tâm làm đệ tử Phật, Phật dạy chúng ta tam quy, ngũ giới, đó là căn bản. Tam quy là dạy chúng ta quay đầu, trong đây cũng có lỗi, cũng có thiện. Cái gì là lỗi? Mê - tà - nhiễm là lỗi. Cái gì là thiện? Giác - chánh - tịnh là thiện, ý này rất sâu, quá sâu, quá sâu rồi! Tập khí mê - tà - nhiễm đã dưỡng thành từ vô lượng kiếp, đời này có thể nói là từ lúc cha mẹ sanh ra cho đến hiện nay, chúng ta đều sống tùy thuận theo mê - tà - nhiễm, sai rồi! Phải biết thuận theo giác - chánh - tịnh. Giác - chánh - tịnh thì chúng ta không biết? Cái gì là giác - chánh - tịnh? Hết thấy giáo hóa của Phật trong kinh điển chính là giác - chánh - tịnh.

Cho nên, tôi thường xuyên khích lệ các đồng học, kinh điển là lưu lộ tánh đức của chúng ta, chúng ta nhất định không thể xem Thích-ca Mâu-ni Phật thành người thông thường, vậy thì bạn hoàn toàn sai rồi. Thích-ca Mâu-ni Phật là lưu lộ của tánh đức viên mãn, tánh đức của ai? Tánh đức của chính mình. Chúng ta tận mắt nhìn thấy vô số chúng sanh ở đó tạo nghiệp, vô số chúng sanh này cũng là lưu lộ từ tự tánh của chúng ta, là lưu lộ ra từ tự tánh mê - tà - nhiễm. Mê - tà - nhiễm biến thành lục đạo, giác - chánh - tịnh biến thành nhất chân pháp giới, biến thành tứ thánh pháp giới, cho nên tận hư không khắp pháp giới là một tự tánh, đạo lý này rất sâu, người hiểu được không nhiều. Thế nhưng tu học Đại thừa nhất định phải xây dựng trên nền tảng lý niệm này, vậy thì trong việc tu học Đại thừa mới ít chướng ngại, mới dễ dàng nâng cao, tận hư không khắp pháp giới là một tự tánh. Nhà Duy thức học nói tận hư không khắp pháp giới là duy thức, thức là chủ thể biến, cảnh giới là cái được biến ra. Tánh tông nói càng cứu cánh hơn, viên

mãn hơn so với Tướng tông, tận hư không khắp pháp giới là một tự tánh. Chư Phật, pháp thân đại sĩ là lưu lộ của tánh đức viên mãn, thập pháp giới, lục đạo là lưu lộ của mê - tà - nhiễm trong tánh đức. Chúng ta làm thế nào đem mê - tà - nhiễm sửa đổi trở lại? Quy y giác - chánh - tịnh, đây mới là chân thật quy y, nương vào Tam bảo của tự tánh, chúng ta mới có thể chân thật được độ, cứu cánh được độ. Cho nên, “biết sai mà có thể sửa thì không thiện nào lớn hơn”. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng tới đây.